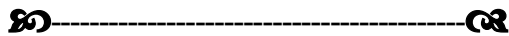

พุทธจริยธรรมกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของ อุตสาหกรรมหนังสั้นในกรุงเทพมหานคร*

BUDDHIST ETHICS WITH SOCIAL RESPONSIBILITY OF ONLINE SHORT FILM
PRODUCTION INDUSTRY IN BANGKOK

ปัญจรัตน์ กนกพรณัญชัย, รัฐพล เย็นใจมา, ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรัทธา

Panjarat Kanokphonthananchai, Rattapon Yenjaima, Prasit Phutthasatsattha

มหาวิทยาลัยวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail. somsesse @gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับความรับผิดชอบต่อสังคม 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพุทธจริยธรรมกับความรับผิดชอบต่อสังคม 3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะการนำพุทธจริยธรรมกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสั้นในกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและพรรณนาความ และการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 194 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1. ความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสั้นในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 2. หลักจรรยาบรรณ 4 มีความสัมพันธ์ต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสั้นในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก หลักจริยธรรมของสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์ต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสั้นในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก 3. ปัญหา อุปสรรค ผู้ประกอบการธุรกิจสื่อออนไลน์ ต้องเข้าใจเรื่องกฎระเบียบ ข้อบังคับหรือกฎหมายในการผลิตสื่อออนไลน์อย่างถูกต้องและผลิตสื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ข้อเสนอแนะ ผู้ประกอบการธุรกิจสื่อออนไลน์ ต้องกล้าพูด กล้าคิด กล้าทำ บนพื้นฐานของหลักกฎระเบียบของรัฐ และหลักคุณธรรม

คำสำคัญ: พุทธจริยธรรม; ความรับผิดชอบต่อสังคม; อุตสาหกรรมหนังสั้น

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To study the level of social responsibility promotion. 2. To study factors related to Buddhist ethics and social responsibility promotion. 3. To study problems, obstacles, and suggestions for applying Buddhist ethics to promote social responsibility in online media production of short film industry in Bangkok. Integrated, conducted by the mixed method. The qualitative research collected data from 9 key informants using in-depth interviews and analyzed by content descriptive interpretation. and the quantitative research using a questionnaire to collect data from 194 samples Data were analyzed by statistics of frequency, percentage, mean and standard deviation.

The research results were as follows: 1. Social responsibility in online media production of the short film industry in Bangkok as a whole was at a high level with an average of 3.93 and a standard deviation of 0.72. 2. Gharavasa-dhamma, virtue for lay people, had a relationship with social responsibility in the production of online media of the short film industry in Bangkok. By overall, at a very high positive relationship ($R = 844^{**}$). There was a correlation with social responsibility in online media production of the short film industry in Bangkok as a whole, was at very high positive relationship ($R = 803^{**}$). 3. Problems, obstacles were that online media business entrepreneurs must understand the rules, regulations or laws for producing online media correctly and producing media to suit the environment. Suggestions: Online media business entrepreneurs must dare to speak, dare to think, dare to act based on the principles of government regulations. and moral principles. Media production should develop the mind to take into account the correct morality and ethics and use them in production.

Keywords: Buddhist ethics; social responsibility; short film industry

บทนำ

ภาพยนตร์ประเภทหนังสั้นได้รับความนิยมมากขึ้นสังเกตได้จากการจัดประกวดต่างๆ ใน 1 ปี กว่า 20 โครงการรวมถึงเงินรางวัลที่มีมูลค่าสูง ส่งผลให้ทุกเพศทุกวัยสนใจในการทำภาพยนตร์สั้นมากยิ่งขึ้น โดยพบว่าในปี พ.ศ. 2559 มีกองถ่ายต่างชาติเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์หนังฟอร์มยักษ์ในประเทศไทยทั้งหมดกว่า 724 เรื่อง สร้างรายได้เข้าประเทศ 3,164,30 ล้านบาท (Thailand International Film) รวมถึงการหาอุปกรณ์ในการถ่ายทำภาพยนตร์ก็สามารถหาได้ทั่วไปเช่น การหากล้อง DSLR เพื่อนำมาถ่ายทำภาพยนตร์สั้นก็สามารถหาได้ง่ายโดยใช้งบที่ไม่แพงมากนักทำให้ผู้ผลิตสื่อหรือภาพยนตร์ต่าง ๆ หันมาสร้างสรรค์ผลงานกันมากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นในทุกวันนี้ความคิดและการออกแบบในการทำภาพยนตร์สั้นเป็นสิ่งที่ต้องการในด้านสื่อเพื่อให้ความบันเทิงและยังเหมาะกับการเก็บไว้เพื่อเล่าเรื่องราวหรือบันทึกความทรงจำในอดีตโดยใช้เวลาที่ไม่ยาวมากนัก เพื่อแสดงถึงจุดประสงค์ในการทำภาพยนตร์สั้นที่แท้จริง (รุจน์ ศานติ วิวัฒน์กุล, 2561)

อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยนั้นมีความซับซ้อนและหลากหลาย ซึ่งปัญหาที่สำคัญคือปัญหาในด้านกระบวนการผลิตภาพยนตร์ไทยกระบวนการผลิตภาพยนตร์ไทยนั้นมี 3 ขั้นตอน คือ การเตรียมการถ่ายทำ (Pre-production) การถ่ายทำ (Production) และภายหลังการถ่ายทำ (Post-production) ซึ่งในแต่ละขั้นตอนจะมีปัญหาที่แตกต่างกันออกไป คือ 1) ปัญหาในขั้นตอนการเตรียมการถ่ายทำ ได้แก่ ปัญหาในด้านงบประมาณการสร้างภาพยนตร์ซึ่งไม่สามารถเป็นไปตามแนวคิดของการสร้างทำให้การผลิตต้องอยู่ในกรอบของผู้ให้ทุนแต่ละบริษัท ปัญหาบทภาพยนตร์ซึ่งขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ และมีความคิดสร้างสรรค์ในด้านการเขียนบทภาพยนตร์อย่างแท้จริง 2) ปัญหาในขั้นตอนการถ่ายทำภาพยนตร์ ได้แก่ ปัญหาค่าตัวทีมงานซึ่งเป็น ปัญหาต่อเนื่องมาจากปัญหงบประมาณในการสร้างภาพยนตร์ที่ไม่เพียงพอกับการผลิต และค่าจ้างของทีมงานที่มีรายได้ไม่แน่นอน อาศัยความเชื่อถือไม่มีการเซ็นสัญญาหรือได้รับไม่ครบทำให้มีผลต่อการจ้างแรงงานของการผลิตภาพยนตร์ ปัญหาการขาดความร่วมมือของหน่วยงานราชการ ซึ่งยังไม่ให้ความร่วมมือที่ดีพอ มีทัศนคติต่อภาพยนตร์อย่างไม่เข้าใจหรือไม่ให้ความสำคัญ และการได้รับผลประโยชน์ตอบแทนไม่เป็นที่พอใจ ปัญหาด้านภูมิอากาศที่ไม่สามารถควบคุมได้ทำให้ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตารางการถ่ายทำเสมอ และปัญหาอื่น ๆ เช่น ดาราไม่มีพื้นฐานทางการแสดง ขาดวินัย ไม่ตรงต่อเวลา 3) ปัญหาในขั้นตอนหลังการถ่ายทำ ได้แก่ ปัญหาการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน กฎหมายเกี่ยวกับภาพยนตร์เก่ามากเกินไปโดยที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข, ปัญหาด้านการขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญเทคนิคพิเศษ, ปัญหาด้านการจัดฉายภาพยนตร์ซึ่งเจ้าของโรงภาพยนตร์เป็นผู้ที่กำหนดเกี่ยวกับเวลาฉายแต่ผู้เดียว การแบ่งสัดส่วนรายได้ที่ไม่ค่อยเป็นธรรมสำหรับผู้สร้างภาพยนตร์ ปัญหาอื่น ๆ เช่น การส่งเสริมการขายซึ่งมุ่งเน้นที่ผู้ชมในประเทศเป็นหลักทำให้มีความเสี่ยงมาก (รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม, 2546)

สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ได้นำหลักทฤษฎี 4 นำมาเป็นหลักพุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม ในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหลักธรรมของคนผู้ครองเรือนมีศรัทธา ประพฤติธรรม 4 ประการคือ สัจจะ ธรรมะ อิติ และจาคะ ตายแล้วย่อมไม่เศร้าโศก สัจจะ เป็นเหตุให้ได้เกียรติ ธรรมะ เป็นเหตุให้ได้ปัญญา ขันติ (อิตติ) เป็นเหตุให้หาทรัพย์ได้ และ จาคะ เป็นเหตุให้ผูกมิตรไว้ได้ คนผู้ครองเรือน ประพฤติทฤษฎี 4 ประการ ตายแล้วย่อมไม่เศร้าโศก (ขุ.อิตติ. (ไทย) 25/190-191/545) เป็นธรรมที่นำมาซึ่งความสุขความเจริญและความสงบเย็นแก่ผู้ปฏิบัติตาม เป็นธรรมที่จะนำพาครอบครัวให้อยู่เย็นเป็นสุข

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นการเผยแพร่สื่อของหนังสือในสื่อออนไลน์เพื่อการประชาสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์สินค้าอุปโภคบริโภคใด ๆ หรือการเผยแพร่เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของหน่วยงานหรือองค์กรใด ๆ ยังไม่มีหน่วยงานที่ตรวจสอบอย่างเป็นรูปธรรม เป็นเหตุที่ต้องการส่งเสริมความสำนึก รับผิดชอบต่อ จริยธรรมในการนำผลิตสื่อภาพยนตร์สั้นต่อสังคม และงานวิจัยเรื่องพุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือในกรุงเทพมหานคร เป็นการขับเคลื่อนการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์และวิดิทัศน์ของไทยให้มีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน มีกลไกการบริหารจัดการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมภาพยนตร์และวิดิทัศน์ของเอเชีย และเป็นแหล่งอุตสาหกรรมภาพยนตร์และวิดิทัศน์ที่สำคัญในตลาดโลก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพุทธจริยธรรมกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการนำพุทธจริยธรรมกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัย โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) มีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มุ่งเน้นการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) มีแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวศึกษาสภาวะการณ์โดยไม่มีการทดลอง (The One Shot Non-Experiment Case Study) การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

(Questionnaire) โดยการสุ่มจากสูตรทาร์ยามาน ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 194 คน การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปข้อมูลเชิงพรรณนาเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ระดับความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ในกรุงเทพมหานคร ด้านหลักพุทธจริยธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .612 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า 1) ด้านสัจจะ (ความจริง) อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 2) หลักจริยธรรมของสื่อมวลชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .663 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า 3) ด้านหลักการพูดความจริง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า 1) ด้านประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการมีส่วนร่วมและเลือกรับข่าวสาร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76

2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพุทธจริยธรรมกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ในกรุงเทพมหานคร หลักฆราวาสธรรม 4 และจริยธรรมของสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์ต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ในกรุงเทพมหานครโดยหลักฆราวาสธรรม 4 มีความสัมพันธ์ต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก ($R = 844^{**}$) และหลักจริยธรรมของสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์ต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก ($R = 803^{**}$)

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการนำพุทธจริยธรรมกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ในกรุงเทพมหานคร

ปัญหา อุปสรรค ผู้ประกอบการธุรกิจสื่อออนไลน์ ต้องเข้าใจเรื่องกฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมายในการผลิตสื่อออนไลน์อย่างถูกต้องและผลิตสื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม บริบทของสังคมไทย เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดในการบริโภคสื่อ

ผู้ประกอบการธุรกิจสื่อออนไลน์ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและจรรยาบรรณในการผลิตสื่อ และมีความเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแจ่มแจ้ง ชัดเจน และการดำเนินการผลิตสื่อออนไลน์หนึ่งสัปดาห์ประมาณในการผลิตสื่อมีจำกัด ไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะ ผู้ประกอบการธุรกิจสื่อออนไลน์ ต้องกล้าพูด กล้าคิด กล้าทำ บนพื้นฐานของหลักกฎระเบียบของรัฐ และหลักคุณธรรม การผลิตสื่อ ควรพัฒนาด้านจิตใจ คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม ในการผลิตและที่สำคัญถ้าหากได้เข้าใจหลักธรรม คุณธรรมที่ถูกต้องและนำไปใช้ในการผลิตจริง ๆ จะเกิดประโยชน์สำหรับวงการสื่อแล้วก็สังคมโดยรวมอย่างถูกวิธี และรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเพียงพอ และอำนวยความสะดวกสื่อออนไลน์ หนึ่งสัปดาห์ หรือสื่ออื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านหลักพุทธจริยธรรมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือในกรุงเทพมหานคร คือ หลักฆราวาสธรรม 4 เป็นธรรมสำหรับฆราวาสที่ต้องปฏิบัติเพื่อความเจริญในการทำงานและการดำรงชีวิต ประกอบด้วย 1. สัจจะ การนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริง ไม่บิดเบือน 2. ทมะ การฝึกฝน รู้จักควบคุมจิตใจ ปรับปรุงตนให้เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา 3. ขันติ ความอดทน ตั้งหน้าทำหน้าที่การทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง 4) จาคะ ความเสียสละ พร้อมที่จะร่วมมือ ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่คับแคบเห็นแก่ตนหรือเอาแต่ใจตัว ซึ่งเป็นหลักพุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือในกรุงเทพมหานครและเป็นกระบวนการบริหารจัดการธุรกิจการผลิตสื่อออนไลน์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาธฤติ รุ่งชัยวิฑูร (2558) ท้าววิจัยเรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานเชิงพุทธ พบว่า ฆราวาสธรรม เป็นหลักธรรมสำหรับฆราวาส ธรรมสำหรับการครองเรือน หลักการครอง ชีวิตของคฤหัสถ์ มีทั้งหมด 4 ประการ คือ สัจจะ ทมะ ขันติ จาคะ ฆราวาสธรรมนี้ หมายถึง หลักธรรมสำหรับการครองชีวิต 1. สัจจะ ความจริง คือ ดำรงมั่นในสัจจะ ซื่อตรง ซื่อสัตย์ จริงใจ พูดจริง ทำจริงจะทำอะไรให้เป็นที่ยอมรับไว้วางใจได้ 2. ทมะ ฝึกตน คือบังคับควบคุมตนเองได้ รู้จักปรับตัว และแก้ไขปรับปรุงตนให้ ก้าวหน้าดีงามยิ่งขึ้นเสมอ 3. ขันติ อดทน คือมุ่งหน้าที่การทำงาน ด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง อดทน ไม่หวั่นไหว มั่นใจในจุดหมาย ไม่ท้อถอย 4. จาคะ เสียสละ คือ มี น้ำใจ เอื้อเฟื้อ ชอบช่วยเหลือ เกื้อกูลบำเพ็ญประโยชน์ สละโลภได้ ร่วมงานกับคนอื่นได้ ไม่ใจคับแคบเห็นแก่ตัวหรือเอาแต่ใจตน

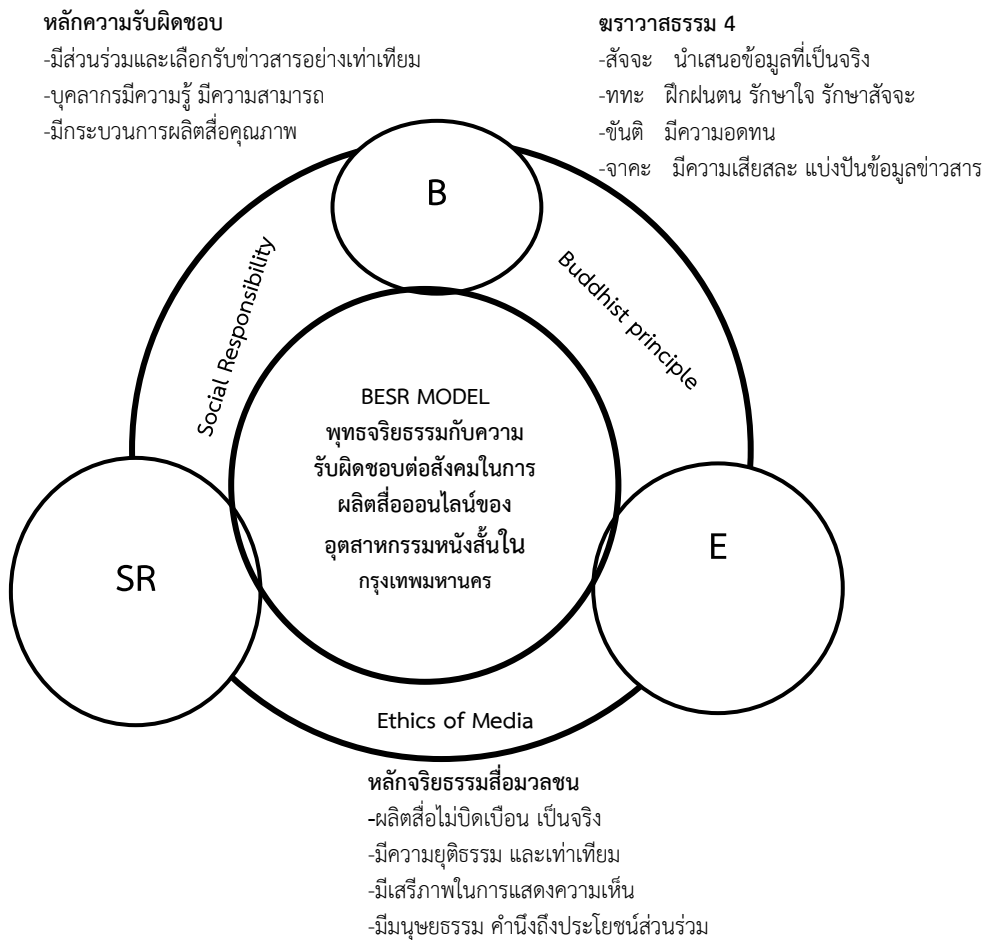
2. หลักจริยธรรมของสื่อมวลชนในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือในกรุงเทพมหานคร เป็นหลักเกณฑ์ที่ผู้ผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือควรตระหนักและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ประกอบด้วยหลัก 4 ประการ คือ หลักความจริง หลักความยุติธรรม หลักเสรีภาพ และหลักมนุษยธรรม ดังนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจสื่อออนไลน์ ควรมีความ

รับผิดชอบต่อการผลิตสื่อที่นำเสนอต่อสังคมบนพื้นฐานของความเป็นจริง ละเอียดและรอบด้าน มีช่องทางแสดงความคิดเห็นของสาธารณะสื่อมวลชนและนำเสนอตอบสนองความต้องการของเป้าหมายและคุณค่าของสังคมอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรินทร์ นำเจริญ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาที่เสริมสร้างสันติภาพในสื่อมวลชนท้องถิ่น : ศึกษากรณีการนำเสนอข่าวชาวเขาในหนังสือพิมพ์รายวัน จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแสดงบทบาทของสื่อมวลชนท้องถิ่นว่า ได้นำเสนอเนื้อหาข่าวเพื่อเสริมสร้างสันติภาพขึ้นในสังคมอย่างไร ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์มุ่งเน้นนำเสนอข่าว ในประเด็นที่เป็นความขัดแย้ง หรือมีสีสันมากกว่ามุ่งนำเสนอเนื้อหาที่เสริมสร้างสันติภาพในสังคม สำหรับคุณภาพของข่าวพบว่า ข่าวเกี่ยวกับชาวเขาที่นำเสนอในช่วงระยะเวลาที่ศึกษา มีคุณภาพค่อนข้างน้อย กล่าวคือ ข้อเท็จจริงในหัวข้อข่าว และเนื้อหาไม่ตรงกัน ไม่มีการเชื่อมโยงตัวบทของข่าวเข้ากับบริบททางสังคม ไม่มีความสมดุลในการสัมภาษณ์แหล่งข่าว และมุ่งเน้นนำเสนอปัญหา แต่นำเสนอทางออกหรือวิธีการแก้ไขน้อยมาก จึงกล่าวได้ว่า สื่อมวลชนมีบทบาทน้อยมาก ในการเสริมสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในสังคม

3.การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ ในกรุงเทพมหานคร ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวิชญ์ นักเรียง (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคการรายงานข่าวของผู้สื่อข่าวภาคสนามตามนโยบายรัฐบาลในการชุมนุมกลุ่มการเมือง มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน ภายใต้ นโยบายของรัฐบาลในการลดความขัดแย้ง พบว่า แม้รัฐบาลจะบอกว่าสื่อมวลชนมีสิทธิเสรีภาพในการเขียนและรายงานข่าวภายใต้กรอบของกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ แต่ในทางปฏิบัติเป็นเรื่องยาก มีการแทรกแซงเนื้อหาจากทางรัฐบาล รวมถึงมีการจำกัดอิสระในนำเสนอข่าวและการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชา สังขกุล (2552) ได้ศึกษาเรื่อง นโยบายและบทบาทของรัฐในการกำกับดูแลสื่อโทรทัศน์ในการนำเสนอข่าวความขัดแย้งทางการเมืองภาคประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษานโยบายและบทบาทของรัฐบาลในการกำกับดูแลสื่อโทรทัศน์ต่อการนำเสนอข่าวความขัดแย้งทางการเมืองภาคประชาชนของสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อนโยบายและบทบาทของรัฐในการกำกับ ดูแลสื่อโทรทัศน์ และศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดของรัฐในการกำกับดูแลสื่อโทรทัศน์ พบว่า แม้ว่าสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 จะไม่ใช่สื่อมวลชนของรัฐบาลโดยตรง แต่เป็นองค์กรที่ได้รับสัมปทานจากรัฐบาล จึงต้องบริหารจัดการให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลและสนับสนุนตามความเหมาะสม โดยในทางปฏิบัติแล้ว รัฐบาลจะไม่แทรกแซงการทำหน้าที่ในฐานะสื่อมวลชน เพียงแต่ขอความร่วมมือในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนเท่านั้น

องค์ความรู้

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย ซึ่งมารณำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือในกรุงเทพมหานคร ดังนี้

ภาพที่ 1 แผนภาพองค์ความรู้

1. B = Buddhist Principles คือ **หลักพุทธธรรม** การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือในกรุงเทพมหานครได้นำหลักพระวาสนธรรม 4 มาบูรณาการเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการผลิตสื่อออนไลน์

2. E = Ethics of Media คือ **หลักจริยธรรมสื่อมวลชน** เป็นหลักจริยธรรมพื้นฐานที่ผู้ประกอบการผลิตสื่อออนไลน์พึงปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางในการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อ

โดยผู้ประกอบการผลิตสื่อออนไลน์ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำเสนอต่อสาธารณชนให้มีความยุติธรรมสำหรับทุกฝ่ายในการเข้าถึงข้อมูลการผลิตสื่อออนไลน์เท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสมอิสรภาพในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือ ยอมรับและรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง และผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพตามความต้องการของอุตสาหกรรมภาพยนตร์หนังสือ

3. SR = Social Responsibility คือ หลักความรับผิดชอบต่อสังคมโดยการเปิดให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการมีส่วนร่วมและเลือกรับข่าวสาร มีสิทธิเสรีภาพในการมีส่วนร่วมและเลือกรับข่าวสารอย่างเท่าเทียม มีการปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ได้มาตรฐาน มีกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพสูง และมีอุปกรณ์ถ่ายทำที่ทันสมัย และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถจำนวนมากสามารถสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นที่ยอมรับของตลาดโลก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้ประกอบการ ควรกำหนดนโยบายให้ผู้ประกอบการธุรกิจสื่อออนไลน์ อบรมหลักสูตรพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในข้อบังคับ กฎระเบียบ และกฎหมายในการผลิตสื่อออนไลน์
2. ผู้ประกอบการ ควรกำหนดนโยบายให้ผู้ประกอบการธุรกิจสื่อออนไลน์ พัฒนาความเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้แจ่มแจ้ง ชัดเจนและตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและจรรยาบรรณในการผลิตสื่อ
3. ผู้ประกอบการ ควรกำหนดนโยบายสนับสนุนการดำเนินการผลิตสื่อออนไลน์หนังสือให้มิงบประมาณในการผลิตสื่อเพียงพอต่อความต้องการและเหมาะสม เป็นประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ผู้ประกอบการธุรกิจสื่อออนไลน์ ต้องอบรมเรียนรู้และทำความเข้าใจกับข้อบังคับ กฎระเบียบ และกฎหมาย หลักข้อบังคับเกี่ยวกับการผลิตสื่อออนไลน์อย่างเคร่งครัด
2. ผู้ประกอบการธุรกิจสื่อออนไลน์ อบรมพัฒนาด้านจิตใจ เรียนรู้หลักคุณธรรมจริยธรรม ที่ถูกต้องและนำไปใช้ในการผลิตจริงๆ จะเกิดประโยชน์สำหรับวงการสื่อแล้วก็สังคมโดยรวมอย่างถูกวิธี
3. รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเพียงพอ และอำนวยความสะดวกในการผลิตสื่อออนไลน์ หนังสือ หรือสื่ออื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลยุทธ์การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่เป็นกลยุทธ์สำคัญในการบริหารจัดการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือต่อไป

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือในกรุงเทพมหานครเพื่อให้ทราบแนวทางวิธีการในการพัฒนาทุนมนุษย์ของบุคลากรอุตสาหกรรมหนังสือ ที่มีประสิทธิภาพ

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับพุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือในกรุงเทพมหานคร โดยใช้หลักพุทธธรรม อื่นจากหลักทวารวาสธรรม 4 เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการบูรณาการหลักพุทธธรรมสำหรับการผลิตสื่อออนไลน์ของอุตสาหกรรมหนังสือในกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- นรินทร์ นำเจริญ. (2547). การวิเคราะห์เนื้อหาที่เสริมสร้างสันติภาพในสื่อมวลชนท้องถิ่น: ศึกษากรณีการนำเสนอข่าวชาวเขาในหนังสือพิมพ์รายวัน จังหวัดเชียงใหม่ (รายงานการวิจัย). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พระมหาธฤติ รุ่งชัยวิฑูร. (2558). การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานเชิงพุทธ. สยามวิชาการ, 15(2), 80-94.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม. (2546). ทศนคติเกี่ยวกับการสร้างภาพยนตร์ไทยของผู้ชมภาพยนตร์ในกรุงเทพมหานคร (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุจน์ ศานติวิวัฒน์กุล. (2561). การสร้างสรรค์เนื้อหาภาพยนตร์สั้นเชิงพาณิชย์ในเรื่องอารมณ์บนสื่อออนไลน์ (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจบัณฑิต และการผลิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ศุภวิชญ์ นักเรียง. (2554). ปัญหาและอุปสรรคการรายงานข่าวของผู้ส่งข่าวภาคสนามตามนโยบายรัฐบาลในการชุมนุมของกลุ่มการเมือง (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- อนุชา สังขกุล. (2552). นโยบายและบทบาทของรัฐในการกำกับดูแลสื่อโทรทัศน์ในการนำเสนอข่าวความขัดแย้งทางการเมืองภาคประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อสมท (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.